

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
28. 6. 2012

3

Diabetologická péče ve Zlínském kraji v roce 2011

Diabetology care in the Zlinsky Region in 2011

Souhrn

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje podává přehled o počtu diabetologických ordinací a jejich personálním zabezpečení, počtu ošetření-vyšetření, počtu léčených pacientů, komplikací provázejících onemocnění a o léčbě. V roce 2011 se s diabetem léčilo 59 856 pacientů, což představuje 1 016 na 10 tisíc obyvatel. Proti roku 2010 je to o 438 léčených pacientů více.

Summary

Information on health service in the Zlinsky region presents the survey about the numbers of diabetologist's consultation rooms and their personnel garniture, numbers of treatments-examinations, number of treated patients, complications incident the illnesses and therapy. There were in 2011 the number of patients treated for diabetes 59 856, 1 016 per ten thousand inhabitant. This is about 438 treated patients more than in 2010.

Diabetes mellitus patří k závažným rizikovým faktorům kardiovaskulárních onemocnění, která jsou dlouhodobě nejčastější příčinou úmrtí v zemích evropského regionu.

Podkladem pro zpracování informace je roční výkaz o činnosti oboru diabetologie, který vyplňuje každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, ve zdravotnických zařízeních všech zřizovatelů. Výkaz dále vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé, která diabetiky aktivně léčí. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování v České republice, který byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Formulář výkazu a pokyny pro vyplnění pro aktuální rok jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz. Počet obyvatel pro výpočet ukazatelů byl získán z dostupných zdrojů ČSÚ.

Zpravodajskou povinnost mělo 23 diabetologických ordinací, vyplněný výkaz odevzdalo 22 zpravodajských jednotek, tj. 96 %. Z výkazů vyplněných praktickými lékaři pro dospělé vyplynulo, že z 311 ordinací praktických lékařů pro dospělé se jich podílelo na aktivní léčbě diabetiků 84, tj. 27 %.

Péči o diabetiky zajišťovalo v kraji 20,03 lékařů a 25,53 zdravotnických pracovníků s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD), uvádí se průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních. Proti roku 2010 se počet odborných diabetologických ordinací nezměnil a počet lékařů poklesl o 0,47, počet ZPBD také klesl o 0,82.

Během roku bylo provedeno 163 tisíc ošetření a v průměru připadlo v kraji na jeden úvazek lékaře 8 120 ošetření (ČR 6 237), v okresech to bylo od 5 098 ošetření v okrese Uherské Hradiště až po 10 375 ošetření v okrese Kroměříž. Zvýšení počtu ošetření o jedno procento proti roku 2010 bylo způsobeno nárůstem diabetiků léčených v kraji.

Ke konci roku se s diabetem léčilo 59 856 osob, z toho 93 % v diabetologických ordinacích a 7 % u praktických lékařů pro dospělé. Ženy tvoří přes polovinu léčených osob; na 10 tisíc žen v kraji připadlo 1 106 léčených diabetiček (ČR 815), na 10 tisíc mužů 922 léčených diabetiků (ČR 755). Nově diagnostikovaná onemocnění se podílela na celkovém počtu léčených mužů i žen 5 %. Na 10 tisíc osob podle pohlaví bylo nově přijato k léčbě 60 žen (ČR 66) a 48 mužů (ČR 64), nejvíce v okrese Zlín, 82 žen a 58 mužů. Z evidovaných diabetiků zemřelo v kraji v průběhu roku 837 žen a 859 mužů.

Lékaři diabetologové a praktičtí lékaři pro dospělé léčili 3 797 pacientů s diabetem I. typu (E10), 55 324 pacientů s diabetem II. typu (E11) a 735 pacientů se sekundárním diabetem (E13). Abnormální test glukózové tolerance (R73.0) byl zjištěn u 7 511 osob.

Z celkového počtu léčených diabetiků byla celá čtvrtina postižena některou ze sledovaných diabetických komplikací. Diabetická nefropatie činila 31 % všech komplikací a trpělo jí v kraji 4 877 léčených osob. Diabetická retinopatie komplikovala základní onemocnění 6 832 osobám a podílela se tak na komplikacích 44 %. Slepota bylo postiženo 103 osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytla u 3 994 osob a tvořila 25 % všech komplikací. Jedná se o syndrom se závažným narušením tkání nohy v důsledku porušení cévního zásobování a jeho konečným následkem může být amputace, která postihla 599 léčených osob, tj. 15 % z výskytu diabetické nohy. Komplikace se vyskytly u 61 % osob s diabetem I. typu, u 24 % osob s diabetem II. typu a u 14 % osob se sekundárním diabetem.

Od roku 2011 došlo ke změně ve vykazování léčby diabetu. Nově se sleduje počet jednotlivých způsobů léčby (počet léčeb) naordinovaných k léčbě diabetu rozlišených podle typu onemocnění a podle věku. Jeden pacient může být léčen více léčbami současně (s výjimkou pouze dietní léčby, vykazuje se samostatně). Vykazuje se každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce.

S diagnózou diabetes mellitus I. typu (E10) se léčilo 29 dětí do 14 let a 29 mladistvých ve věku 15–19 let, všichni v odborných diabetologických ordinacích. Všechny děti a mladiství byli léčeni inzulínem. Intenzifikovaně bylo naordinováno 48 léčeb a 10 léčeb inzulínovou pumpou.

Zpracovala: Anna Šenková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Brno
Vinařská 6, 603 00 Brno
telefon: 543 559 453
e-mail: senkova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počet ošetření

Území	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ²⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Kroměříž	16	3,50	4,50	36 314	10 375
Uherské Hradiště	27	5,30	6,55	27 017	5 098
Vsetín	27	3,25	3,25	28 540	8 782
Zlín	36	7,98	11,23	70 769	8 868
Zlínský kraj	106	20,03	25,53	162 640	8 120
ČR	3 020	358,00	394,44	2 233 003	6 237

Personální zajištění a počet ošetření v kraji v letech 2006–2011

Rok	Počet ZZ a pracovišť ¹⁾	Počet pracovníků ⁵⁾		Počet ošetření - vyšetření ⁴⁾	
		lékaři	ZPBD ³⁾	celkem	na 1 lékaře
Zlínský kraj 2006	79	19,76	25,54	154 195	7 803
Zlínský kraj 2007	83	17,58	24,20	158 672	9 026
Zlínský kraj 2008	84	20,11	24,90	165 367	8 223
Zlínský kraj 2009	87	21,18	24,89	168 417	7 952
Zlínský kraj 2010	87	20,50	26,35	163 365	7 969
Zlínský kraj 2011	106	20,03	25,53	162 640	8 120

¹⁾ Diabetologické ordinace a ordinace PL poskytující diabetologickou péči, které odevzdaly vyplněný roční výkaz o činnosti

²⁾ Průměrný roční přepočtený počet - pouze pracovníci v odborných diabetologických ordinacích, vč. smluvních.
Nejsou zahrnuty úvazky praktických lékařů pro dospělé léčící diabetiky

³⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

⁴⁾ Ošetření - vyšetření provedená pouze v odborných diabetologických ordinacích

⁵⁾ Rok 2008–2011 průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem včetně smluvních, rok 2007 a 2006 přepočtený počet pracovníků včetně smluvních se stavem k 31.12.

Počet léčených diabetiků k 31.12.

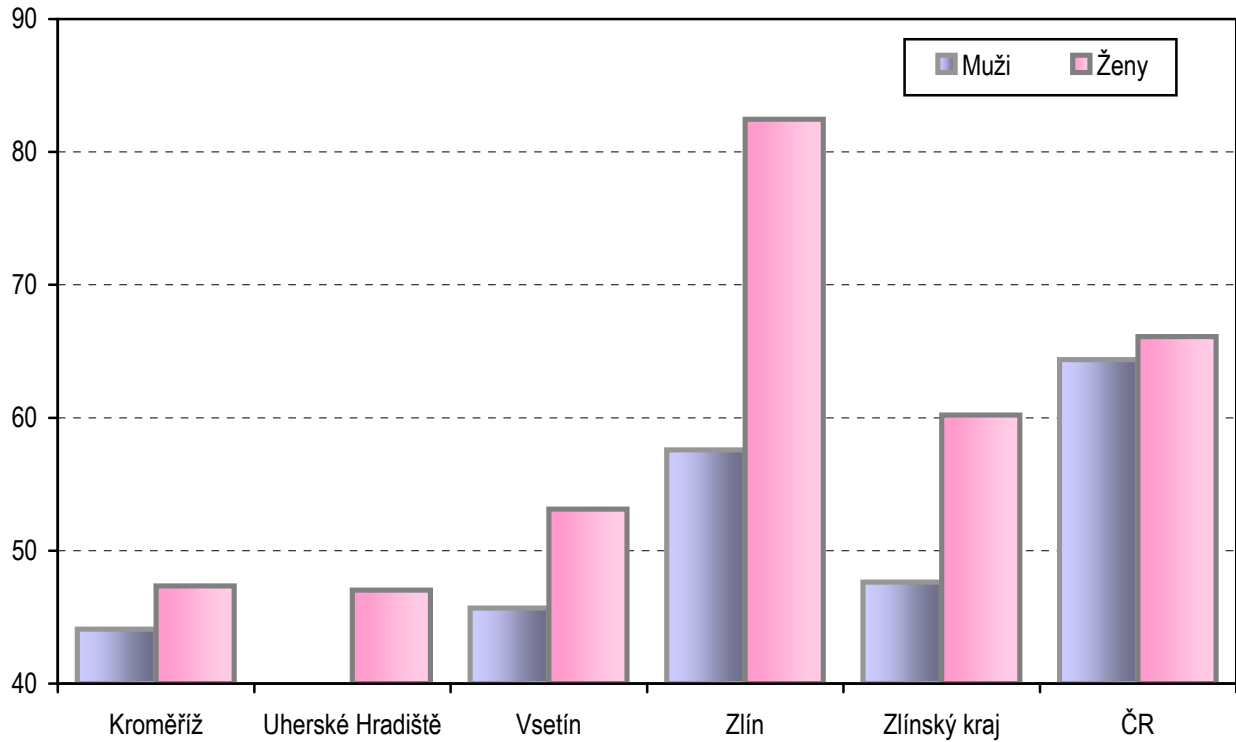
Území	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Kroměříž	9 270	45,8	54,2	9,5	492	47,0	53,0
Uherské Hradiště	12 920	46,4	53,6	6,6	620	44,2	55,8
Vsetín	13 614	45,3	54,7	7,7	718	45,4	54,6
Zlín	24 052	42,1	57,9	5,3	1 357	39,9	60,1
Zlínský kraj	59 856	44,4	55,6	6,8	3 187	43,1	56,9
ČR	825 382	47,2	52,8	18,4	68 494	48,4	51,6

Počet léčených diabetiků v kraji k 31.12. v letech 2006–2011

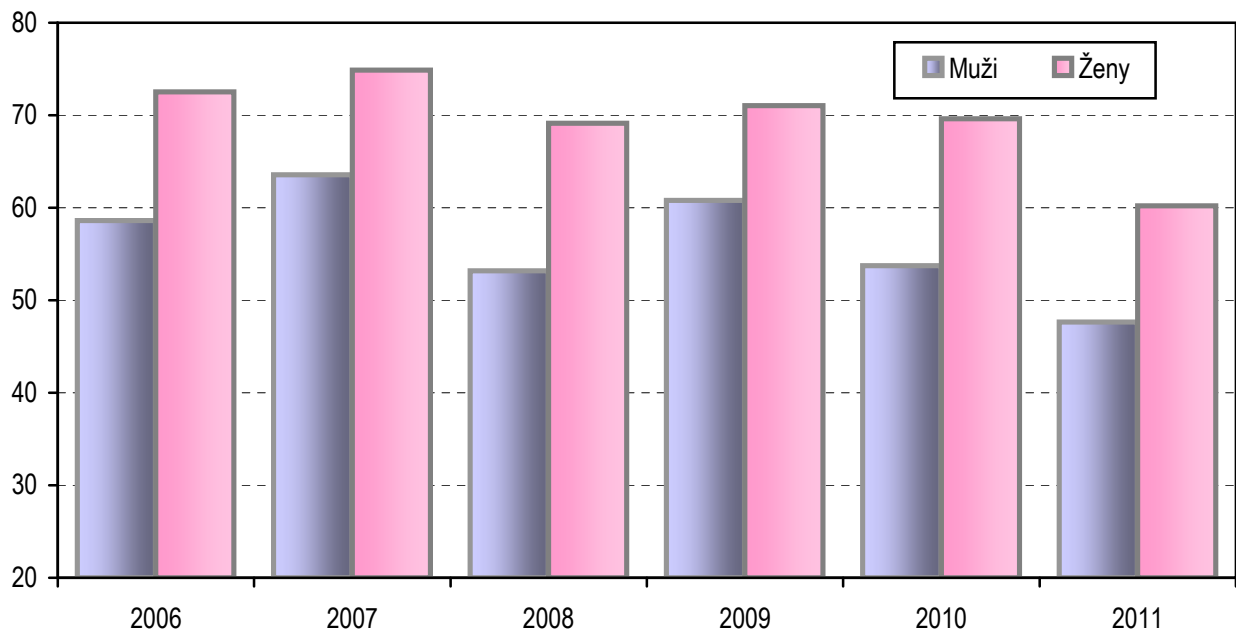
Rok	Počet léčených pacientů ¹⁾				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	v %		z celkem u PL pro dospělé (v %)	celkem	v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Zlínský kraj 2006	53 108	43,7	56,3	4,1	3 878	43,4	56,6
Zlínský kraj 2007	53 995	44,0	56,0	4,3	4 093	44,7	55,3
Zlínský kraj 2008	57 501	43,9	56,1	4,7	3 627	42,3	57,7
Zlínský kraj 2009	59 032	43,8	56,2	4,7	3 905	44,9	55,1
Zlínský kraj 2010	59 418	44,3	55,7	4,3	3 653	42,4	57,6
Zlínský kraj 2011	59 856	44,4	55,6	6,8	3 187	43,1	56,9

¹⁾ Léčení pacienti a všechny údaje v následujících tabulkách jsou včetně pacientů léčených u praktických lékařů

**Počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví**

**Počet osob v kraji s nově diagnostikovaným onemocněním
na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví v letech 2006–2011**

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu						
	diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Kroměříž	661	8 592	17	863,77	7,1	92,7	0,2
Uherské Hradiště	1 110	11 625	185	898,38	8,6	90,0	1,4
Vsetín	839	12 509	266	938,59	6,2	91,9	2,0
Zlín	1 187	22 598	267	1 247,19	4,9	94,0	1,1
Zlínský kraj	3 797	55 324	735	1 016,18	6,3	92,4	1,2
ČR	55 542	758 719	11 121	785,67	6,7	91,9	1,3

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu v kraji v letech 2006–2011

Rok	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu						
	diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)	celkem na 10 000 obyvatel	v %		
					diabetes mellitus I. typu (E10)	diabetes mellitus II. typu (E11)	sekundární diabetes (E13)
Zlínský kraj 2006	3 245	49 026	837	900,38	6,1	92,3	1,6
Zlínský kraj 2007	3 325	49 816	854	913,96	6,2	92,3	1,6
Zlínský kraj 2008	3 560	53 439	502	972,27	6,2	92,9	0,9
Zlínský kraj 2009	3 748	54 737	547	998,78	6,3	92,7	0,9
Zlínský kraj 2010	3 842	55 006	570	1 006,47	6,5	92,6	1,0
Zlínský kraj 2011	3 797	55 324	735	1 016,18	6,3	92,4	1,2

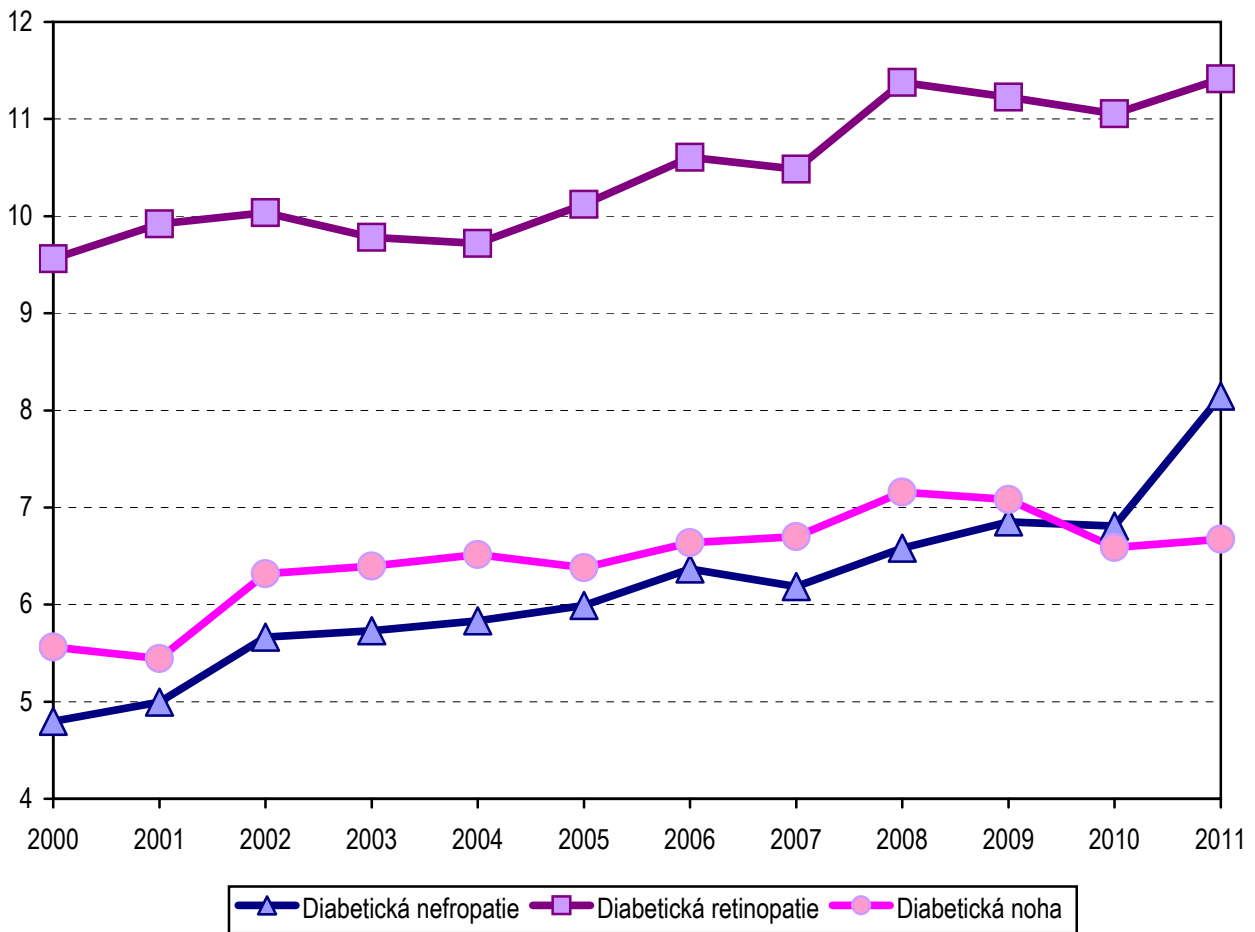
Počet léčených osob s diabetickou komplikací

Území	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Kroměříž	823	211	1 688	312	38	1 599	83	8,9	18,2	17,2
Uherské Hradiště	1 429	222	1 345	278	16	454	118	11,1	10,4	3,5
Vsetín	998	340	1 236	250	11	531	164	7,3	9,1	3,9
Zlín	1 627	419	2 563	420	38	1 410	234	6,8	10,7	5,9
Zlínský kraj	4 877	1 192	6 832	1 260	103	3 994	599	8,1	11,4	6,7
ČR	95 884	32 836	99 779	25 051	2 280	44 011	10 408	11,6	12,1	5,3

Počet léčených osob s diabetickou komplikací v kraji v letech 2006–2011

Rok	Diabetická							% pacientů s diabetickou komplikací ze všech pacientů		
	nefropatie		retinopatie			noha		diabetická nefropatie	diabetická retinopatie	diabetická noha
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací			
			proliferativní	slepota						
Zlínský kraj 2006	3 382	843	5 632	759	91	3 524	490	6,4	10,6	6,6
Zlínský kraj 2007	3 339	865	5 661	788	90	3 618	450	6,2	10,5	6,7
Zlínský kraj 2008	3 785	995	6 542	965	101	4 115	537	6,6	11,4	7,2
Zlínský kraj 2009	4 045	1 043	6 626	1 052	117	4 181	549	6,9	11,2	7,1
Zlínský kraj 2010	4 045	1 026	6 568	1 128	93	3 914	494	6,8	11,1	6,6
Zlínský kraj 2011	4 877	1 192	6 832	1 260	103	3 994	599	8,1	11,4	6,7

**Vývoj léčených s diabetickou komplikací
na 100 všech léčených s diabetem v letech 2000–2011**

Léčba diabetu podle typu onemocnění ve Zlínském kraji ^{*)}

Druh léčby	Počet léčeb podle typu diabetu			
	I. Typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)	porucha glukózové tolerance (R73.0)
Jen dietou	x	14 048	231	7 391
PAD				
deriváty sulfonylmočoviny	12	11 634	118	x
metforminem	97	23 524	169	x
glinidy	10	160	5	x
glitazony	5	562	6	x
akarbózou	-	259	-	x
inhibitory DPP-IV	2	1 421	2	x
Inkretinovými mimetiky	4	642	5	x
Inzulínem				
konvenčně	345	4 070	93	x
intenzifikovaně	3 345	6 319	137	x
inzulínovou pumpou	74	1	-	x

^{*)} Jeden pacient může být léčen více léčbami současně. Je uvedena každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce

Vývoj počtu léčených diabetiků na 10 tisíc obyvatel podle pohlaví v letech 2000–2011

